خراسان شمالی

روزنامه خراسان شمالی
روزنامه‌سیاسی،اقتصادی،فرهنگی،اجتماعی خراسان شمالی
یک شنبه ۲۴ خرداد ۱۴۰۵
۲۸ ذی الحجه ۱۴۴۷ . ۱۴ ژوئن ۲۰۲۶. شماره ۴۴۲۱

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیر مسئول: حامد رحیم پور
دفترمرکزی: مشهد،بلوارشهیدصادقی(سازمان‌آب)

صندوق پستی: ۵۱۱-۹۱۷۳۵
تلفن: ۳۷۶۳۴۰۰۰-۰۵۱
نمابردبیرخانه: ۳۷۶۲۴۳۹۵-۰۵۱
پیامک: ۲۰۰۰۹۹۹ چاپ:شهرچاپ‌خراسان

آدرس: بجنورد،خیابان امام خمینی(ره)، بین میدان فردوسی و مادر، جنب درمانگاه خاتم‌الانبیا(ص)
تلفن اشتراک: ۳۲۲۳۹۷۶۴
دفترمرکزی پذیرش آگهی: ۳۲۲۳۹۷۶۴

«بهشت»؛ از سوره‌ها تا ستاره‌ها

گزارشی از پشت‌صحنه بزرگ‌ترین مسابقه استعدادیابی تلاوت قرآن نوجوانان که گامی مؤثر در جهت پرورش نسل آینده قاریان قرآن کریم برداشته است

مسابقه استعدادیابی تلاوت قرآن کریم «بهشت» از تولیدات فاخر شبکه قرآن و معارف سیما به‌عنوان یکی از پیشروترین اقدامات رسانه ملی در مسیر شناسایی و پرورش استعدادهای درخشان نوجوانان قرآنی، توانسته جریان‌سازی مؤثری در فضای قرآنی کشور ایجاد کند و با رویکردی نوآورانه و دقت نظر در انتخاب برترین‌ها، گامی مؤثر در جهت پرورش نسل آینده قاریان قرآن کریم بردارد. به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، «بهشت» در ادامه راه و در فصل جدید خود نیز توانست با اجرای تغییرات ساختاری و محتوایی، سطح کیفی و بصری برنامه‌را در حد چشمگیری ارتقا دهد و مخاطبان گسترده‌ای را تا لحظه اعلام نتایج نهایی با خود همراه کند. خبرنگار شبکه قرآن و معارف سیما با حضور در محل ضبط این برنامه، با مدیران، عوامل و فعالان قرآنی گفت‌وگو کرده و از اثرگذاری این برنامه در روایتگری امید، کشف استعدادهای قرآنی و انس با کلام وحی شنیده و گفته است.

برنامه «بهشت» چگونه شکل گرفت؟

حجت‌الاسلام «محمدحسین نطنزی» قائم‌مقام شبکه قرآن و معارف سیما، درباره شکل‌گیری برنامه «بهشت» به‌عنوان بزرگ‌ترین مسابقه استعدادیابی تلاوت قرآن نوجوانان، اظهار کرد: شبکه قرآن در سال‌های گذشته برنامه‌ای با عنوان استعدادیابی «اسرا» را تولید و پخش می‌کرد که طی سال‌ها توانست استعدادهای فراوانی را در سراسر کشور شناسایی و معرفی کند. پس از مدتی به این فکر افتادیم که چگونه می‌توان این مسیر را با ساختاری متفاوت‌تر و جذاب‌تر ادامه داد. از همین رو، بازنگری در بخش‌های مختلف برنامه از جمله ساختار، شکل اجرا، نورپردازی، رنگ، تصویر و گرافیک در دستور کار قرار گرفت. وی ادامه داد: در گام نخست، از حضور استادان برجسته و شناخته‌شده حوزه قرآن و همچنین کارشناس روحانی در ترکیب داوران و کارشناسان برنامه بهره گرفتیم. سپس فرایند فراخوان، انتخاب شرکت‌کنندگان نهایی و نحوه برگزاری مسابقه طراحی شد و در نهایت برنامه «بهشت» شکل گرفت. وی درباره آینده این برنامه نیز گفت: برنامه‌ریزی ما این است که «بهشت» هر سال برگزار شود و بتواند به معرفی هرچه بیشتر فعالان و استعدادهای حوزه تلاوت قرآن کمک کند. مذاکراتی نیز میان برنامه «بهشت» و برنامه «زینة‌الحیات» شبکه الکوثر انجام‌وتدابیر لازم اندیشیده شده تا مسابقه‌ای بین‌المللی میان قاریان نوجوان منتخب برنامه «بهشت» و نوجوانان قاری از کشورهای لبنان، افغانستان، پاکستان، عراق، سوریه و یمن برگزار شود.

«بهشت» از برنامه‌های پربیننده شبکه قرآن سیماست

«پرویز امیری» مدیر گروه کودک و خانواده شبکه قرآن و معارف سیما نیز «بهشت» را یکی از موفق‌ترین تجربه‌های تلویزیونی در حوزه استعدادیابی قرآنی دانست و گفت: «بهشت» از جمله برنامه‌های پربیننده شبکه قرآن سیماست و این موضوع دستاورد بزرگی محسوب می‌شود. یکی از رسالت‌های اصلی شبکه قرآن، ترویج انس با قرآن در جامعه است و این برنامه در تحقق این هدف موفق بوده است. وی با اشاره به دیگر موفقیت‌های این مسابقه اظهار کرد: برنامه بهشت دستاوردهای متعددی داشته است که ازجمله مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به مورد تفقد قرار گرفتن سری اول این برنامه از سوی رهبر شهید انقلاب اسلامی اشاره کرد؛ موضوعی که برای عوامل برنامه و جامعه قرآنی کشور بسیار ارزشمند بود. «امیری» در پاسخ به این پرسش که چه پیام یا شعاری باید در ذهن نوجوانان از برنامه «بهشت» باقی بماند، گفت: اعتقاد دارم کودکان و نوجوانان باید از سنین پایین با قرآن مأنوس شوند و توجه آن‌ها به سمت قرآن جلب شود. اگر بخواهم یک پیام محوری برای برنامه انتخاب کنم، آن پیام این است: «من هم می‌توانم». نوجوانی که برنامه را می‌بیند باید احساس کند همان‌گونه که همسالان او در این مسابقه حضور دارند و قرآن تلاوت می‌کنند، او نیز می‌تواند در این مسیر گام بردارد، قرآن بخواند و با کلام الهی انس بگیرد.

تفاوت ملموس سطح اجرای شرکت‌کنندگان

«محمدمهدی آوینی» مجری طرح برنامه «بهشت» با بیان این که بچه‌ها به‌لحاظ کیفی ارتقای سطح داشته‌اند و تلاوت‌ها متفاوت‌تر شده است، تصریح کرد: بسیاری از شرکت‌کنندگان این دوره، تجربه حضور در مسابقه قبلی را داشتند. آن‌ها از سال گذشته تا به امروز تحت نظر استادان تمرینات متفاوتی را پشت سر گذاشته‌اند و همین ممارست باعث شده تا تفاوت ملموسی را در سطح اجرای آن‌ها نسبت به فصل اول شاهد باشیم. وقتی از «آوینی» درباره نقطه عطف برنامه و شاخص‌ترین اجرای مسابقه پرسیدیم، او از انتخاب یک نام یا اجرای خاص پرهیز کرد و زیبایی کار را در تنوع سبک‌ها دانست. وی توضیح داد: نمی‌توانیم تنها یک مورد را به‌عنوان شاخص نام ببریم. شرکت‌کنندگان از سبک استادان مختلف و قُراء بین‌المللی تقلید می‌کنند؛ هر کدام از این اجراها تفاوت‌های خاص خود را دارند و همین تفاوت‌هاست که تک‌تک آن‌ها را به‌تنهایی زیبا و متفاوت کرده است. در پایان این گفت‌وگو، با توجه به استقبال گسترده مخاطبان از این برنامه، آینده «بهشت» را جویا شدیم. مجری طرح این برنامه با نگاهی امیدوارانه به پتانسیل‌های موجود، اظهار کرد: برنامه «بهشت» ظرفیت و قابلیت این را دارد که در سنین مختلف گسترش یابد و حتی در سطح بین‌المللی برنامه‌سازی کنیم.

شرکت‌کنندگان «بهشت» تعریف «ستاره» را باز تعریف کردند

«احسان مرادی» کارگردان هنری برنامه «بهشت» نیز با نگاهی به رویکردها، چالش‌ها و چشم‌اندازهای این فصل در ابتدا گفت: اصل اساسی ما در برنامه تکیه بر کلمه «استعدادیابی» بود. تلاش کردیم این عنوان صرفاً یک تیتر نباشد و در تمام مراحل، از میز داوری گرفته تا اتاق فکر، به کشف استعدادها بپردازیم. یکی از چالش‌های اصلی در برنامه‌های قرآنی، ایجاد تعادل میان جذابیت مسابقه و حفظ وقار کلام‌ا... است؛ وی دراین‌باره توضیح داد: در این برنامه کار اصلی برعهده شرکت‌کنندگان بود و این بچه‌ها علاوه بر این که هنر خود را در خدمت قرآن قرار داده‌اند و مخاطب عام و حتی غیرمسلمان را جذب می‌کنند، حاملان کلام خدا نیز هستند که این موضوع بازمی‌گردد به تربیت قرآنی و خانواده‌ها، اما واقعاً این نوجوانان، مبلغان بسیار درستی برای کلام خدا هستند. کارگردان هنری «بهشت» با اشاره به چالش‌ها و جذابیت‌های ساخت این برنامه افزود: من در حوزه‌های مختلف تلویزیون و با تعداد زیادی از اهالی هنر رسانه کار کرده‌ام اما شرکت‌کنندگان «بهشت» برای من تعریف «ستاره» را باز تعریف کردند. وقتی با آن‌ها صحبت می‌کنیم، متوجه می‌شویم که چقدر مؤدب هستند و چقدر نام «بهشت» برازنده این برنامه و این بچه‌هاست. ادب، کلاس و شخصیت این‌ها ستودنی است.

مقایسه سطح کیفی شرکت‌کنندگان

«مهدی غلام‌نژاد» داور «بهشت» با مقایسه سطح کیفی شرکت‌کنندگان نسبت به سال گذشته، روند رشد نوجوانان را بسیار مثبت ارزیابی کرد و گفت: در سال گذشته، بسیاری از بچه‌ها عمدتاً با اتکا بر مؤلفه «صوت» و داشتن صداهای خوب و اوج‌های قوی تلاوت می‌کردند، اما امسال شاهد یک تغییر بنیادین بودیم. شرکت‌کنندگان این دوره بسیار فنی‌تر ظاهر شدند و این نشان‌دهنده ارتقای سطح دانش قرائت در میان نسل جدید است. وقتی از این قاری بین‌المللی پرسیدیم که برای انتخاب برترین‌ها، علاوه بر قواعد تجویدی و صوتی چه معیارهای دیگری مدنظر بوده است، وی به مقوله «حس» و «دقت اجرا» اشاره کرد و گفت: علاوه بر قواعد فنی، مقوله «حس تلاوت» برای ما بسیار مهم بود. همچنین میزان تسلط شرکت‌کننده و «کوک بودن» تلاوت، از شاخص‌های اصلی ما بود؛ چراکه هرچه تلاوت کوک‌تر و دقیق‌تر باشد، ارزش هنری و فنی آن دوچندان می‌شود. «غلام‌نژاد» در ادامه با ابراز خرسندی از منش رفتاری نوجوانان حاضر در مسابقه گفت: چیزی که در میان تمام این نوجوانان برای من بسیار چشمگیر و قابل‌توجه بود، احترام عمیق آن‌ها به استادان‌شان است.

رسالت اصلی برنامه «بهشت»

«مهدی عادلی» دیگر داور این مسابقه در ارزیابی روند کلی ساخت و پیشرفت برنامه «بهشت» گفت: رسالت اصلی این برنامه، آشنایی نسل جوان با اصول فنی تلاوت و ایجاد انگیزه مضاعف برای روی آوردن به ساحت مقدس قرآن کریم بود. برای ما به‌عنوان هیئت‌داوران، مجموعه‌ای از شاخص‌ها مدنظر بود؛ مؤلفه‌هایی همچون اعتمادبه‌نفس، کیفیت صوت، لحن، رعایت دقیق قواعد تجویدی، نحوه ارائه تلاوت و درنهایت، میزان انسجام و پختگی خروجی کار، ازجمله ملاک‌های اصلی بود. وی افزود: آن چه برای داوران بسیار قابل‌توجه بود، این بود که نوجوانان تا چه حد توانسته‌اند آموزه‌ها و نکاتی را که استادان در طول دوره با آن‌ها تمرین کرده‌اند، به‌درستی پیاده و ارائه کنند. «عادلی» همچنین در تشریح چالش توازن میان نقد فنی و حفظ روحیه نوجوانان گفت: داوری در حوزه قرآن تفاوتی ماهوی با سایر مسابقات دارد؛ چراکه این جا با روحیه حساس نوجوانان سروکار داریم. رویکرد ما این بود که ابتدا بر نقاط قوت بچه‌ها تأکید و سپس با لحنی دلسوزانه، ایرادات را در قالب پیشنهاد مطرح کنیم.

تفاوت‌های فصل اخیر برنامه «بهشت» با سال گذشته

«وحید نظریان» دیگر داور «بهشت» هم با اشاره به تفاوت‌های محسوس فصل اخیر برنامه «بهشت» نسبت به سال گذشته، گفت: هم از منظر تولید تلویزیونی و هم از حیث کیفی، تفاوت‌های چشمگیری را شاهد بودیم. وی در ادامه با اشاره به دقت بیشتر در انتخاب شرکت‌کنندگان در فصل دوم «بهشت» اظهار کرد: هرچند فراخوان برنامه امسال نیز مانند سال گذشته، تعداد زیادی از علاقه‌مندان را جذب کرد، اما فرق اساسی در مرحله انتخاب بود. با وسواس و دقت بیشتری، تلاوت‌ها را گلچین کردیم تا اطمینان حاصل شود که سطح کیفی اجراها در این دوره به میزان قابل‌توجهی ارتقا یافته است. هنگامی که از وی در مورد ویژگی‌های رفتاری چشمگیر شرکت‌کنندگان نوجوان پرسیدیم، «نظریان» پاسخ داد: پشتکاری که این نوجوانان از خودنشان می‌دهند، بسیار قابل‌توجه و ستودنی است و می‌توان به آن استناد کرد. این روحیه تلاش و پیگیری، از مهم‌ترین سرمایه‌های آن‌ها برای آینده قرآنی‌شان محسوب می‌شود.

قرائت‌ها بسیار قدرتمند بودند

«قاسم مقدمی» دیگر داور «بهشت» با بیان این که به‌واسطه تجربه‌ای که دوستان در «بهشت ۱» کسب کردند، هم شناخت داوران نسبت به موضوع بیشتر شد، هم عوامل اجرایی، کار منظم‌تر و مرتب‌تری ارائه دادند، با اذعان به نقاط قوت فصل اول، به تفاوت‌های کلیدی این فصل اشاره کرد و افزود: کار امسال نسبت به سال قبل قطعاً بهتر بود؛ هم از لحاظ نظم و شکلی که باید اجرا می‌شد و هم انصافاً قرائت‌ها بسیار قدرتمند بودند. در مرحله فینال، همه داوران سردرگم بودند که کدام قاری قهرمان خواهد شد، زیرا تلاوت‌ها بسیار نزدیک به هم و نفسگیر بود و این نشان از سطح بالای رقابت و دقت هیئت‌داوران در انتخاب نهایی داشت.

وی در پاسخ به این که چه مؤلفه‌هایی فراتر از قواعد تلاوت برای انتخاب برترین‌ها مدنظر داوران بوده است، معیار اصلی داوری را «عدالت» و رسیدن حق به حق‌دار دانست و گفت: این برنامه یک مسابقه استعدادیابی است و ما به دنبال ظرفیت‌هایی هستیم که ویژگی خاص و منحصربه‌فردی داشته باشند. ما تلاوت‌هایی را می‌شنویم که انگار متعلق به یک فرد پخته و باتجربه است، درحالی که اجراکننده نوجوانی بیش نیست. این سطح از توانمندی در نوجوانان بسیار قابل‌توجه است.

تشویق بچه‌ها به خوب فکر کردن

تهیه‌کننده «کارآگاهان کوچک» درباره هدف تولید این سریال می گوید

تهیه‌کننده سریال «کارآگاهان کوچک» درباره این قصه و هدف تولید آن بیان کرد: این سریال در ۲۶ قسمت ساخته شده و تهیه و تولید شبکه پویا و نهال با مشارکت ناجی هنر است. انگیزه تولید این سریال افزایش رشد فکری و تشویق بچه‌ها به خوب فکر کردن بوده است. به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، «علی ملاقلی‌پور» افزود: بر این اساس، تقویت مراحل تفکر در این قصه موردتوجه قرار گرفته است. به‌واسطه این قصه بچه‌ها در خلال مسائل کارآگاهی با روند درست اندیشیدن، خوب دیدن مسائل، مشاهده، جمع‌آوری اطلاعات، تجزیه و تحلیل و آنالیز رویدادها و درنهایت نتیجه‌گیری درست، آشنا می‌شوند. وی ادامه داد: این مجموعه، نوشته «محسن ملکی» و «محمدحسین حقانی» بود. پیش از این با «محسن ملکی» در سریال «کتونی زرنگی» همکاری کرده بودم، در نتیجه با نوع کار و نگاه یکدیگر آشنا بودیم و او پیشنهاد کارگردانی من در این قصه را به تهیه‌کننده داده بود. البته علاقه شخصی خودم هم کار برای کودک و نوجوان بود و می‌توانم بگویم نتیجه فراتر از تصورم شد. این کارگردان افزود: در «کارآگاهان کوچک» ظاهر ماجرا مسائل پلیسی، اما در باطن بهتر یادگرفتن و درست نگاه کردن به موضوعات در قشر کودک و نوجوان است. بر این اساس، آموزش‌های لازم در حوزه امنیت خانه و خانواده ترتیب داده شده است؛ این که مثلاً در خانه را روی هر کسی باز نکنند یا در فضای مجازی هوشیار باشند که هر پیام و لینکی را باز نکنند و هر پیشنهادی را از هر غریبه‌ای نپذیرند و در یک کلام مهارت «نه» گفتن را تمرین کنند. «ملاقلی‌پور» در پاسخ به این سؤال که چرا قالب کارآگاهی را برای روایت این سریال انتخاب کرده‌اند، اظهار کرد: ساختار کارآگاهی از منظر تصویری و فیلم، جذاب است و نخستین بازی در سنین کودک و نوجوان به‌خصوص برای پسربچه‌ها پلیس‌بازی و دعوا بر سر پلیس شدن است؛ اساساً این موضوع از فطرت آدمی سرچشمه می‌گیرد که روحیه عدالتخواهی دارد و از همان ابتدا می‌خواهد که با ظلم و پلیدی‌ها مبارزه کند. انسان به‌خصوص در سنین پایین، قهرمان را در شخصیت‌های عدالت‌محور می‌بیند که عمدتاً در هیبت یک پلیس برایش شناخته شده است. وی ادامه داد: از سوی دیگر، داستان کارآگاهی در خودش تجسس و کاوش و روحیه حل کردن مسئله دارد و این با ذات فیلم‌نامه‌نویسی و ماهیت آن همخوان است؛ این که کار یک فیلم‌نامه گره‌افکنی و گره‌گشایی است؛ بنابراین اگر این دو موضوع یعنی یک فیلم‌نامه و یک قصه پلیسی با هم همراه شده و قصه با ضرباهنگ بالا در جریان باشد - مانند تعقیب و گریز- خروجی آن برای مخاطب جذاب می‌شود. «ملاقلی‌پور» با بیان این که این نخستین تجربه کارگردانی من در گروه کودک و نوجوان بود، گفت: البته در سال‌های قبل، دستیاری کارگردانان نام‌آشنایی چون «مسعود کرامتی» و «حسین قناعت» را انجام داده بودم. البته که کلیت کار با کودک و نوجوان سخت است و

مشکلات خاص خودش را دارد. یکی از مهم‌ترین این مشکلات این بود که برای گرفتن بازی درست از بچه‌ها به آنان فیلم‌نامه کامل را ندادم تا با مسائل حل‌شده مواجه نباشند و ذهن فعال و کاوشگری را در صورت و بازی‌شان بروز دهند. وی ادامه داد: اساساً در کار با کودکان وقتی آنان پایان قصه را می‌دانند، بعضاً تلاشی برای کشف حقیقت نمی‌کنند و بازی‌شان آن‌گونه که باید از آب در نمی‌آید. به همین دلیل من آنان را در ابهام گذاشتم تا بازی واقعی‌شان را نشان دهند که وقتی سؤال می‌پرسند، همانند مخاطب جوابش را ندانند و دنبال نتیجه باشند و همه این‌ها چالش برانگیز بود. بر این اساس وقتی بچه‌ها دنبال سرنخی بودند، خودشان هم سؤالاتی در ذهن داشتند و مانند کارآگاه قصه در جست‌وجو بودند.

نمای نزدیک

روایتی متفاوت از روزهای ملی شدن صنعت نفت

«دیوار دفاعی» تلاش می‌کند بخشی کمتر روایت‌شده از تاریخ معاصر ایران را از زاویه زندگی کارگران صنعت نفت و مبارزات آنان در برابر انگلیسی‌ها به تصویر بکشد

در سال‌های اخیر، تولید مجموعه‌های تلویزیونی مبتنی بر تاریخ معاصر بیش از گذشته موردتوجه سازندگان آثار نمایشی قرار گرفته است. تجربه نشان داده است هرگاه یک رویداد تاریخی با روایتی دراماتیک، شخصیت‌پردازی جذاب و قصه‌ای پرکشش همراه شود، می‌تواند مخاطبان گسترده‌ای را با خود همراه کند؛ مخاطبانی که شاید در قالب کتاب‌ها و منابع تاریخی کمتر به سراغ این وقایع بروند، اما از دریچه هنر و تصویر با بخش مهمی از گذشته کشور آشنا می‌شوند. به گزارش روابط عمومی رسانه ملی، از همین منظر، سریال‌های تاریخی تنها آثار سرگرم‌کننده نیستند، بلکه به ابزاری برای انتقال تجربه‌های ملی، بازخوانی هویت تاریخی و آشنایی نسل جدید با فرازوفرودهای شکل‌گیری ایران معاصر تبدیل شده‌اند. رویدادهایی همچون نهضت ملی شدن صنعت نفت، ازجمله مقاطع مهمی هستند که هنوز ظرفیت‌های فراوانی برای روایت در قالب آثار نمایشی دارند؛ موضوعی که مجموعه تلویزیونی «دیوار دفاعی» نیز به سراغ آن رفته است. مجموعه تلویزیونی «دیوار دفاعی» به تهیه‌کنندگی «مسعود ده‌نمکی» و کارگردانی «احمد کاوری» یکی از تازه‌ترین تولیدات سیمافیلم است که با محوریت روزهای پرالتهاب ملی شدن صنعت نفت در حال تولید است. این مجموعه ۳۰ قسمتی، تلاش می‌کند بخشی کمتر روایت‌شده از تاریخ معاصر ایران را از زاویه زندگی کارگران صنعت نفت و مبارزات آنان در برابر انگلیسی‌ها به تصویر بکشد.

داستان سریال در سال‌های ۱۳۲۹ و ۱۳۳۰ و در آستانه ملی شدن صنعت نفت روایت می‌شود؛ دورانی که کارگران ایرانی شرکت نفت با تبعیض‌های گسترده و تضییع حقوق خود مواجه بودند. در این شرایط، مطالبه حقوق معوقه و دستیابی به عدالت صنفی، به‌تدریج به بخشی از مبارزه بزرگ‌تر مردم ایران برای حفظ ثروت ملی و مقابله با نفوذ بیگانگان تبدیل می‌شود. «کریم خودسیانی» نویسنده این مجموعه، درباره داستان سریال می‌گوید: «دیوار دفاعی» بر پایه یک رویداد واقعی شکل گرفته و به مشکلات کارگران صنعت نفت و تلاش آنان برای دستیابی به حقوق خود می‌پردازد. به گفته وی، اتفاقات سریال در بازه زمانی حدود ۹ ماهه و همزمان با اوج گرفتن مبارزات ملی شدن صنعت نفت رخ می‌دهد. شاید مهم‌ترین ویژگی «دیوار دفاعی» در مقایسه با بسیاری از آثار تاریخی، پیوند زدن یک واقعه ملی با فضای فوتبال باشد. در قلب داستان، مسابقه فوتبال میان یک تیم ایرانی، دو تیم انگلیسی و یک تیم هندی قرار دارد؛ رقابتی که نتیجه آن فراتر از یک مسابقه ورزشی، بر سرنوشت کارگران و مطالبات آنان تأثیر می‌گذارد. در روایت سریال، فوتبال به بستری برای اتحاد و همبستگی تبدیل می‌شود. زمین مسابقه تنها محل رقابت بازیکنان نیست، بلکه نمادی از ایستادگی مردم در برابر استعمار و دفاع از حقوق کارگران و ثروت ملی است. در واقع «دیوار دفاعی» از فوتبال به‌عنوان یک زبان مشترک برای روایت مفاهیمی همچون استقلال، اتحاد و مقاومت استفاده می‌کند. این رویداد تاریخی با حضور تیم‌هایی متشکل از بازیکنان ایرانی از جمله تیم دارایی تهران و تیم آبادان که در آن دوران با برخی بازیکنان ملی‌پوش نیز تمرین می‌کردند، بستری برای شکل‌گیری درام اصلی داستان فراهم می‌کند. اتفاقات سریال در شهری فرضی در جنوب کشور رخ می‌دهد؛ شهری که هرچند وجود خارجی ندارد، اما الهام‌گرفته از فضای اجتماعی و تاریخی شهرها و مناطق نفت‌خیز جنوب ایران است. در این شهر، کارگرانی از قومیت‌های مختلف کشورمان در کنار یکدیگر زندگی و کار می‌کنند. این تنوع قومی در سریال صرفاً یک ویژگی ظاهری نیست، بلکه به بستری برای نمایش وحدت ملی تبدیل شده است؛ وحدتی که در نهایت به یکی از مهم‌ترین عوامل موفقیت نهضت ملی شدن صنعت نفت بدل می‌شود. یکی از ویژگی‌های درخور توجه «دیوار دفاعی» پرهیز از تمرکز مستقیم بر شخصیت‌های مشهور تاریخی است.

«مسعود ده‌نمکی» تهیه‌کننده مجموعه، در این خصوص می‌گوید: داستان سریال به‌صورت غیرمستقیم روایت می‌شود و شخصیت‌های تاریخی شناخته‌شده محور اصلی قصه نیستند. این رویکرد باعث شده روایت از زاویه مردم عادی، کارگران، خانواده‌ها و جوانانی شکل بگیرد که در متن حوادث حضور داشته‌اند. به همین دلیل، مخاطب بیش از آن که با یک بازسازی رسمی تاریخی مواجه باشد، زندگی و دغدغه‌های انسان‌هایی را می‌بیند که در دل تحولات بزرگ تاریخی قرار گرفته‌اند. سریال علاوه بر پرداختن به مبارزات کارگران، به روابط انسانی، زندگی خانوادگی، امیدها، نگرانی‌ها و تلاش‌های روزمره آنان نیز توجهی ویژه دارد و تلاش می‌کند تصویری انسانی از آن دوران ارائه دهد. «احمد کاوری» کارگردان مجموعه نیز پیام اصلی اثر را همدلی و اتحاد مردم در برابر کسانی عنوان کرده است که در پی غارت ثروت و منابع این سرزمین بوده‌اند. وی معتقد است بسیاری از جلوه‌های وطن‌دوستی و همبستگی که امروز در جامعه ایرانی دیده می‌شود، ریشه در همین تجربه‌های تاریخی دارد. «دیوار دفاعی» از آبان سال گذشته وارد مرحله تولید شده و همچنان مراحل تصویربرداری آن ادامه دارد. لوکیشن‌های اصلی این مجموعه، شامل تهران، شهرک سینمایی - تلویزیونی دفاع مقدس، شهرک سینمایی غزالی و برخی مناطق جنوبی کشور است.

همزمان با فیلم‌برداری، مراحل تدوین، صداگذاری و ساخت موسیقی نیز در حال اجراست تا روند آماده‌سازی طرح با سرعت بیشتری پیش برود. سازندگان سریال برای بازسازی فضای دهه ۳۰، از طراحی صحنه گسترده، جلوه‌های ویژه بصری و فناوری‌های نوین از جمله هوش مصنوعی بهره گرفته‌اند. به گفته عوامل تولید، برخی از روش‌های مورد استفاده برای بازآفرینی فضای مسابقات فوتبال و محیط‌های تاریخی، برای نخستین بار در یک مجموعه تلویزیونی ایرانی مورد استفاده قرار گرفته است.د«دیوار دفاعی» ازجمله کارهای پربازیگر تلویزیون محسوب می‌شود. در این مجموعه نزدیک به ۲۰۰ بازیگر حضور دارند که حدود ۷۰ تن از آن‌ها در نقش‌های اصلی و فرعی مهم ایفای نقش می‌کنند. بهنام شرفی، نادر سلیمانی، امیررضا دلاوری، رامین ناصرنصیر، رحیم نوروزی، پویا امینی، سینا رازانی، مهرداد ضیایی، هادی دیباجی، بهرام ابراهیمی، علیرضا استادی، امین میری، کاوه سماک‌باشی، افشین سنگ‌چاپ، فریبا متخصص، شهین تسلیمی، مریم مؤمن و جمعی دیگر از بازیگران سینما و تلویزیون در این مجموعه به ایفای نقش پرداخته‌اند.